

SVETI ZBOR ZA PROGLAŠIVANJE SVETACA

ODREDBE *

KOJE TREBA DA OBDRŽAVAJU BISKUPI U ISPITIVANJIMA U POSTUPCIMA PROGLAŠIVANJA SVETACA

Budući da je u Apostolskoj konstituciji *Božanski Učitelj savršenstva*, od 25. siječnja godine 1983., određen redoslijed u ispitivanjima koja će ubuduće voditi biskupi u postupcima proglašivanja svetaca, a isto je tako ovom Svetom zboru povjerena zadaća da za to izda posebne odredbe, ovaj je Sveti zbor priredio sljedeće odredbe za koje je vrhovni svećenik htio da se ispitaju na Plenarnoj sjednici otaca spomenutog Zbora, dne 22. i 23. mjeseca lipnja godine 1981., te ih je, pošto je pitao za mišljenje i sve oce pročelnike uredā Rimske kurije, odobrio i naredio da se proglose.

1. a) Postupak kanonizacije pokreće pokretač; tu zadaću može vršiti bilo koji član Božjega naroda ili skupina vjernika koju priznaje crkvena vlast.

b) Pokretač vodi postupak preko zakonito postavljena postulatora.

2. a) Postulatora postavlja pokretač po nalogu o zastupanju izdanu prema pravnoj odredbi, s biskupovim odobrenjem.

b) Dok se postupak vodi u Svetom zboru, postulator, samo ako ga je ovaj Zbor odobrio, mora imati stalno sjedište u Rimu.

3. a) Zadaću postulatora mogu vršiti svećenici, članovi ustanova posvećenoga života i laici, a svi oni treba da budu stručnjaci u bogoslovlju, pravu i povijesti, i upućeni u način postupanja Svetog zbara.

b) Zadaća je postulatora prije svega da provede ispitivanja o životu sluge Božjega, o kojem se radi, da vrednuje glas o njegovoj svetosti i važnost postupka za Crkvu i da o tome izvijesti biskupa.

c) Postulatoru se također povjerava zadaća da upravlja dobrima darovanim za postupak proglašenja, prema odredbama koje je izdao Sveti zbor.

4. Postulatoru pripada pravo da po zakonitom nalogu i s pristankom pokretača izabere sebi zamjenike, koji se zovu vicepostulatori.

5. a) Za vođenje potupka kanonizacije mjerodavan je onaj biskup na čijem je području umro sluga Božji, osim ako posebne prilike, koje prizna Sveti zbor, traže nešto drugo.

b) Ako se radi o vjerojatnom čudu, mjerodavan je onaj biskup na čijem se području čudo dogodilo.

6. a) Biskup može voditi postupak proglašenja bilo osobno bilo preko svoga ovlaštenika, koji mora biti svećenik, zaista stručan u bogoslovlju, u kanonskom pravu, a, radi li se o starim slučajevima, i u povijesti.

b) Te osobine treba da ima i svećenik koji je izabran za promicatelja pravde.

c) Svi službenici koji sudjeluju u postupku proglašenja moraju položiti prisegu da će vjerno obavljati zadaću, i obvezani su na tajnu.

7. Slučaj može biti noviji ili stari; *novijim* se naziva ako se mučeništvo ili krepsti sluge Božjega mogu dokazati usmenim iskazima svjedoka očevidaca; *starim* pak se naziva ako se dokazi o mučeništvu ili krepstima mogu iznijeti na vidjelo samo iz pisanih izvora.

8. Tko god kani započeti potupak kanonizacije, neka preko postulatora podnese biskupu molbu, kojom traži vođenje postupka.

9. a) U novijim slučajevima ne može se molba podnijeti prije navršene pete godine poslije smrti sluge Božjega.

b) Podnese li se pak molba poslije tridesete godine, biskup ne može dalje postupati osim ako se, pošto obavi ispitivanje, uvjeri da u dotičnom slučaju nije bilo nikakve prijevare ili zle namjere pokretača u odgađanju početka postupka proglašenja.

10. Postulator mora molbi priložiti:

1. u slučajevima i novijim i starim donekle povjesno vrijedan životopis sluge Božjega, ako ga ima, ili, ako ga nema, iscrpan vremenski raspoređen izvještaj o životu i djelima dotičnoga sluge Božjega, o njegovim krepstima ili mučeništvu, o glasu svetosti i čudesnih znakova, ne izostavivši ono što se može činiti da je protivno ili manje povoljno za sam postupak;¹

2. sve izdane spise sluge Božjega u vjerodostojnom primjerku;

3. samo u novijim slučajevima popis osoba koje mogu pridonijeti da se ustanovi istina o krepstima ili mučeništvu sluge Božjega, a i o glasu svetosti i čudesu, ili koje se tome mogu suprotstaviti.

1. Usp. Apostolska konstitucija *Božanski Učitelj savršenstva*, br. 2, 1°.

11. a) Neka se biskup, pošto je primio molbu, posavjetuje barem sa skupštinom biskupa regije o prikladnosti započinjanja postupka.

b) Osim toga, neka u svojoj i u drugim biskupijama, ako to ocijeni prikladnim, s pristankom istih biskupa, objavi molbu postulatora i pozove sve vjernike da mu dostave, ako imaju, dodatnih obavijesti od koristi za postupak.

12. a) Ako iz primljenih obavijesti iskrne protiv postupka smetnja od neke važnosti, neka biskup o tome izvijesti postulatora da bi je mogao otkloniti.

b) Ako se smetnja ne otkloni, pa stoga biskup prosudi da se postupak ne može dopustiti, neka upozori postulatora i navede razloge za to rješenje.

13. Ako biskup kani započeti postupak, neka o izdanim spisima sluge Božjega zatraži mišljenje dvojice bogoslovnih ocjenitelja, koji će izvjestiti ima li u tim spisima nešto što se protivi vjeri i čudoređu.²

14. a) Ako su mišljenja bogoslovnih ocjenitelja povoljna, neka biskup naredi da se prikupe svi spisi sluge Božjega koji još nisu izdani te sve i pojedine povijesne isprave, bilo rukopisne bilo tiskane, koje se na bilo koji način odnose na postupak.³

b) Neka se u tim ispitivanjima, osobito kad se radi o starim slučajevima, uzmu stručnjaci u povijesti i arhivistici.

2. Usp. *ondje*, br. 2, 2°.

3. Usp. *ondje*, br. 2, 3°.

c) Pošto obave zadaću, neka stručnjaci s prikupljenim spisima podnesu biskupu iscrpan i jasan izvještaj u kojemu neka izvijeste i posvjedoče o dobro obavljenoj dužnosti, uključe popis spisa i isprava, iznesu sud o njihovoj vjerodostojnosti i vrijednosti te o osobnosti sluge Božjega, kako izlazi iz samih spisa i isprava.

15. a) Kad primi izvještaj, neka biskup sve što je do toga vremena prikupio preda promicatelju pravde ili drugom stručnjaku da sastavi pitanja koja su prikladna da se ispita i ustanovi istina o životu, krepostima ili mučeništvu, o glasu svetosti ili mučeništva sluge Božjega.

b) U starim pak slučajevima neka se pitanja odnose samo na glas o svetosti ili mučeništvu koji još traje i, ako je potrebno, na štovanje sluge Božjega u novije vrijeme.

c) U međuvremenu neka biskup ukratko obavijesti Sveti zbor za proglašivanje svetaca o životu sluge Božjega i o važnosti slučaja da se vidi ima li kod Svetе Stolice kakva smetnja protiv postupka.

16. a) Poslije toga neka biskup ili ovlaštenik ispita svjedoke koje je predložio zastupnik i one koji treba da se ispitaju po službenoj dužnosti; prisutni bilježnik neka zabilježi riječi svjedoka, koje svjedok na kraju treba da potpiše.

Ako pak treba da se hitno ispitaju svjedoci, da ne bi propali dokazi, oni treba da se ispitaju iako još nije dovršeno istraživanje spisa.

b) Neka ispitu svjedoka prisustvuje promicatelj pravde; ako on ne bude prisutan, neka se poslije spisi podvrgnu njegovu ispitu da bi mogao primijetiti i predložiti ono što bude smatrao potrebnim i prikladnim.

c) Neka svjedoci u prvom redu odgovore na već pripremljena pitanja; a biskup ili ovlaštenik neka ne propusti postaviti svjedocima druga potrebna ili korisna pitanja, da se njihovi iskazi bolje osvijetle ili da se moguće poteškoće posveriyeše i razjasne.

17. Svjedoci moraju biti očevici, a njima se može dodati, ako je potrebno, nekoliko svjedoka koji svjedoče o onom što su čuli od očevidaca; svi pak neka budu vjerodostojni.

18. Neka se kao svjedoci uzmu, u prvom redu, krvni srodnici i srodnici po tazbini sluge Božjega i drugi koji su se s njim družili i prijateljevali.

19. Da bi se dokazalo mučeništvo ili vršenje kreposti i glas o čudesima sluge Božjega koji je pripadao nekoj ustanovi posvećenoga života, znatan dio navedenih svjedoka moraju biti oni koji ne pripadaju toj ustanovi, osim ako to zbog posebna načina života sluge Božjega nije moguće.

20. Neka se ne uzimaju kao svjedoci:

1. svećenik, u vezi sa svim što mu je poznato iz sakramentalne ispovijedi;

2. redoviti isповједници ili duhovni vode sluge Božjega, također u vezi sa svim što su doznali od sluge Božjega na izvansakramentalnom području savjesti;

3. postulator u postupku proglašenja, u vrijeme službe.

21. a) Neka biskup ili ovlaštenik po službenoj dužnosti pozove neke svjedočke, koji mogu, ako je potrebno, pridonijeti potpunijem ispitivanju, osobito ako su protivni dotičnom postupku.

b) Treba da se pozovu kao svjedoci po službenoj dužnosti oni stručnjaci koji su istraživali spise i o njima izradili izvještaj, a oni moraju izjaviti pod prisegom: 1. da su obavili sva istraživanja i da su prikupili sve što se odnosi na postupak proglašenja; 2. da nisu ni jedan spis ili tekst izmijenili ili okrnjili.

22. a) Kad se radi o izvanrednim ozdravljenjima, treba da se pozovu kao svjedoci liječnici koji su dotičnu osobu liječili.

b) Ako odbiju doći biskupu ili ovlašteniku, neka se ovaj pobrine da, po mogućnosti, pod prisegom izrade pismeni izvještaj o bolesti i njezinu razvoju i neka ga prilože spisima, ili barem neka se pribavi njihovo mišljenje preko druge osobe, koja zatim treba da se podvrgne ispitu.

23. Svjedoci u svojem svjedočenju, potkrijepljenu prisegom, moraju naznačiti izvor svojega znanja o onome što tvrde; inače, njihovo se svjedočanstvo ne može uzeti u obzir.

24. Ako je neki svjedok skloniji predati neki spis, koji je sam prije toga izradio, biskupu ili ovlašteniku bilo za vrijeme preslušavanja bilo izvan toga, neka se takav spis primi samo ako dotični svjedok prisegom potvrdi da je on to napisao i da je istina ono što je u njemu sadržano, i to neka se uvrsti među spise postupka proglašenja.

25. a) Na koji god način svjedoci predali svoje obavijesti, neka se biskup ili ovlaštenik ponovo pobrine da ih svaki put ovjeri svojim potpisom i svojim pečatom.

b) Pisani izvori i pismena svjedočanstva, bilo da su ih prikupili stručnjaci ili predali drugi, neka se ovjere potpisom i

pečatom kojeg bilježnika ili javnog službenika koji za to jamči.

26. a) Ako se ispitivanja o pisanim izvorima ili o svjedočima moraju obaviti u drugoj biskupiji, neka biskup ili ovlaštenik uputi pismo mjerodavnom biskupu, koji će postupiti prema ovim odredbama.

b) Neka se spisi toga ispitivanja čuvaju u arhivu kurije, ali primjerak, izrađen prema odredbi brr. 29-30, neka se pošalje biskupu koji je to zatražio.

27. a) Neka biskup ili ovlaštenik s najvećom pomnjom i revnošću nastoji da se u prikupljanju dokaza ne izostavi ništa što se na bilo koji način odnosi na slučaj, imajući u vidu da sretan ishod postupka u velikoj mjeri ovisi o njegovu dobru vođenju.

b) Kad se prikupe svi dokazi, neka promicatelj pravde pregleda sve spise i pisane izvore da bi mogao poduzeti daljnja ispitivanja, ako mu se to čini potrebnim.

c) Postulatoru također treba da se omogući uvid u spise da bi se, ako je potrebno, mogli upotpuniti dokazi pomoću novih svjedoka ili drugih pisanih izvora.

28. a) Prije nego što se ispitivanje završi, neka biskup ili ovlaštenik savjesno pregleda grob sluge Božjega, sobu u kojoj je stanovao ili umro i druga mjesta, ako ih ima, gdje bi netko mogao ukazati na znakove štovanja u njegovu čast, i neka priloži izjavu o obdržavanju odluka Urbana VIII. o tome da nije iskazivano javno štovanje.⁵

b) Neka se o svemu tome sastavi izvještaj koji treba da se doda spisima.

5. Usp. ondje br. 2, 6°.

29. a) Pošto se obavi ispitivanje, neka biskup ili ovlaštenik naredi da se izradi prijepis spisa, osim ako zbog ozbiljnih razloga nije dopustio da se to obavlja već za vrijeme samoga vođenja postupka.

b) Neka se taj prijepis načini prema izvornim spisima, i to u dva primjerka.

30. a) Kad se prijepis dogotovi, neka se usporedi s izvornikom, a bilježnik neka pojedine stranice potpiše barem skraćeno i potvrdi svojim pečatom.

b) Neka se izvornik, zatvoren i zapečaćen, čuva u arhivu kurije.

31. a) Neka se prijepis ispitivanja i priloženi pisani izvori, u dva primjerka, propisno zatvoreni i zapečaćeni, sigurnim putem pošalju Svetom zboru, zajedno s jednim primjerkom svake knjige sluge Božjega, koje su bogoslovni ocjenitelji ispitali, i s njihovim sudom.⁶

b) Ako je potreban prijevod spisa i pisanih izvora na jezik koji se upotrebljava u Svetom zboru, neka se izrade i ovjere dva primjerka prijevoda, koji treba da se pošalju u Rim skupa s prijepisom.

c) Osim toga, neka biskup ili povjerenik pošalje pismo kardinalu pročelniku o vjerodostojnosti svjedoka i o zakonitosti postupka.

32. Ispitivanje o čudesima treba da se vodi odvojeno od ispitivanja o krepostima ili o mučeništvu, i neka bude prema odredbama koje slijede.⁷

6. *Ondje*

7. *Ondje*, br. 2, 5°.

33. a) Neka biskup koji je mjerodavan prema odredbi br. 5b, pošto primi postulatorovu molbu zajedno s kratkim ali jasnim izvještajem o vjerojatnom čudu, a i s pisanim izvorima koji se na nj odnose, zatraži mišljenje jednoga ili dvojice stručnjaka.

b) Zatim, ako odluči voditi pravno ispitivanje, neka osobno ili preko svojeg ovlaštenika ispita sve svjedočke, prema gore donesenim odredbama brr. 15a, 16-18 i 21-24.

34. a) Ako se radi o ozdravljenju od kakve bolesti, neka biskup ili ovlaštenik zatraži pomoć liječnika, koji će svjedočima postaviti pitanja da bi se stvari jasnije osvijetlile, već prema potrebi i prilikama.

b) Ako ozdravljenja osoba još živi, neka je pregledaju stručnjaci da se može ustanoviti trajnost ozdravljenja.

35. Neka se prijepis ispitivanja zajedno s priloženim pisanim izvorima pošalje Svetom zboru, prema propisima u brr. 29-31.

36. Zabranjuju se u crkvama bilo kakve svečanosti ili pohvalni govorovi o slugama Božjim, kojih je svetost života još uvijek podvrgnuta zakonitom ispitivanju.

Ali, i izvan crkve treba se suzdržavati od onih čina kojima bi se vjernici mogli navesti na krivo mišljenje kao da ispitivanje koje je obavio biskup o životu i krepostima ili o mučeništvu sluge Božjega sigurno vodi budućoj kanonizaciji dotičnog sluge Božjega.

Sveti otac Ivan Pavao II., po Božjoj providnosti papa, 7. veljače godine 1983., u audijenciji nižepotpisanom kardinalu pročelniku Zbora, udostojio se ove odredbe odobriti i potvrditi

te naredio da se objave i da od toga dana stupe na snagu; svi biskupi koji vode postupak kanonizacije i drugi, kojih se to tiče, dužni su ih propisno i savjesno obdržavati, bez obzira na bilo kakve protivne odredbe, pa i one koje su vrijedne posebna spomena.

Dano u Rimu, iz palače Svetog zbora za proglašivanje svetaca, dne 7. veljače godine 1983.

PETAR kard. PALAZZINI, pročelnik

† Traian Crisan,
naslovni nadbiskup Drivasta, tajnik